

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет медицини та громадського здоров'я
Кафедра внутрішніх хвороб

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фізична терапія та ерготерапія при порушеннях функції нервової системи

Галузь знань	<u>22 «Охорона здоров'я»</u>
Спеціальність	<u>227 «Фізична терапія, ерготерапія»</u>
Назва освітньої програми	<u>Фізична терапія, ерготерапія</u>
Рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський) рівень</u>

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
К.мед.н., доцент Хубетова Ірина Вільївна	0974167710	hubrina58@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

«Фізична терапія та ерготерапія при порушеннях функції нервової системи» вивчає особливості фізичної терапії, ерготерапії у хворих неврологічного профілю.

Метою викладання навчальної дисципліни «Фізична терапія та ерготерапія при порушеннях функції нервової системи» є навчання здобувачів диференційованому призначенню засобів фізичної терапії, ерготерапії при захворюваннях і травмах нервової системи на стаціонарному, санаторному і поліклінічному етапах реабілітаційного лікування на основі знання механізмів відновлення і компенсації порушених функцій.

Передумови для вивчення дисципліни: анатомія і фізіологія людини, фізіологія рухової активності, вступ до спеціальності, основи фізичної реабілітації та ерготерапії, лікувальна фізкультура, обстеження та визначення стану здоров'я, медична реабілітація, преформовані фізичні чинники тощо.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ, ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Фізична терапія та ерготерапія при порушеннях функції нервової системи» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією та ерготерапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 02. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.

СК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.

СК 06. Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати.

Навчальна дисципліна «Фізична терапія та ерготерапія при порушеннях функції нервової системи» забезпечує досягнення **програмних результатів навчання (РН)**, передбачених освітньою програмою:

ПР 06. Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію.

ПР 14. Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.

ПР 16. Проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

- знати загальні основи фізичної терапії, ерготерапії,
- знати механізм дії і клініко-фізіологічне обґрунтування застосування фізичних вправ, лікувального масажу, природних факторів та інших засобів фізичної терапії, ерготерапії з лікувальною й профілактичною метою при різних захворюваннях і травмах нервової системи;
- знати показання і протипоказання до використання засобів і методів фізичної терапії, ерготерапії при різних захворюваннях і травмах у неврології;
- знати рухові режими у лікарняному і післялікарняному періодах реабілітації;
- знати засоби, форми і окремі методики лікувальної гімнастики та лікувального масажу, фізичних факторів, які застосовують при захворюваннях і травмах нервової системи;

- знати різні види реабілітаційних заходів та їх послідовність, принципи лікувальної дії фізичних вправ та інших засобів фізичної терапії, ерготерапії.

Уміння:

- скласти програму фізичної терапії, ерготерапії різних нозологічних груп хворих та інвалідів із захворюваннями і травмами нервової системи;
- визначити техніку проведення та параметри процедур;
- розробити і виконати комплекс фізичних вправ лікувальної гімнастики та масажу, оцінити їх одноразовий та курсовий вплив при різних захворюваннях і травмах нервової системи;
- забезпечити ведення відповідної документації;
- навчити правильно планувати режим праці та відпочинку важких неврологічних хворих, допомагати пацієнтам індивідуально виконувати та опановувати нові рухи, адаптувати їх до життя у змінених умовах.

Також вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти **соціальні навички (soft skills)**: комунікативність (реалізується через метод роботи в парах та групах, мозковий штурм, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через метод проектів, ажурної пилки), конфлікт-менеджмент (реалізується через метод драматизації, ігрові методи), тайм-менеджмент (реалізується через метод проектів, роботи в групах, тренінги), лідерські навички (реалізується через роботу в групах, метод проектів, метод самопрезентації).

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
5	150	30	40	80	4	8	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назви тем	Кількість годин			
		Усього	У тому числі		
			Лекції	Прак.	Сам. роб.
1	Тема 1. Будова нервової системи людини. Класифікація та значення нервової системи людини. Порушення функцій нервової системи людини.	16	4	4	8
2	Тема 2. Загальні основи фізичної терапії, ерготерапії при патології нервової системи. Клініко–фізіологічне обґрунтування.	16	4	4	8

3	Тема 3. Поняття та види інсульту. Фізична терапія хворих при ішемічному та геморагічному інсульті.	16	4	4	8
4	Тема 4. Поняття та види черепно–мозкових травм. Особливості фізичної терапії хворих при черепно–мозкових травмах.	16	4	4	8
5	Тема 5. Травми спинного мозку. Особливості фізичної терапії при травмах спинного мозку.	16	4	4	8
6	Тема 6. Фізична терапія хворих на дитячий церебральний параліч.	16	4	4	8
7	Тема 7. Фізичної терапії при неврозах. Неврози. Види неврозів. Особливості клінічного перебігу. Завдання фізичної терапії, ерготерапії.	16	2	6	8
8	Тема 8. Фізична терапія при дегенеративно–дистрофічних ураженнях хребта. Особливості фізична терапії, ерготерапії при остеохондрозі хребта з неврологічними проявами.	16	2	6	8
9	Тема 9. Фізична терапія при захворюваннях і ушкодженнях периферійної нервової системи.	22	2	4	16
Усього годин		150	30	40	80
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ - ЕКЗАМЕН					

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Здобувачі отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, здобувачі отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи здобувачів щодо вивчення дисципліни «Фізична терапія та ерготерапія при порушеннях функції нервової системи» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.
8. Тематика самостійної підготовки та індивідуальних завдань збігається з тематикою практичних занять.

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення іспиту.	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, іспит
--	---

Перелік питань до іспиту

1. З чого складається нервова система?
2. Що таке аферентні та еферентні волокна?
3. Назвіть порушення при пошкодженнях нервової системи.
4. Дати визначення поняття «нейрореабілітація».
5. Які головні цілі та завдання нейрореабілітації?
6. Які загальні принципи нейрореабілітації?
7. Дати характеристику основних засобів фізичної терапії, ерготерапії у хворих неврологічного профілю.
8. Дати характеристику додаткових засобів фізичної терапії, ерготерапії, які використовуються при захворюваннях нервової системи.
9. Розкрити механізми лікувальної дії фізичних вправ.
10. Характеристика видів інсульта.
11. Основні принципи фізичної терапії, ерготерапії для хворих з інсультом.
12. Завдання фізичної терапії, ерготерапії у хворих з інсультом.
13. Характеристика поетапної побудови реабілітації хворих з інсультом.
14. Періоди реабілітації хворих з цереброваскулярною патологією.
15. Особливості фізичної терапії, ерготерапії хворих з інсультом залежно від періоду.
16. Види черепно-мозкових травм.
17. Показання та протипоказання до призначення кинезотерапії при черепно-мозковій травмі.
18. Періоди реабілітації при черепно-мозковій травмі.
19. Характеристика загальних завдань кинезотерапії у хворих при черепно-мозковій травмі.
20. Правила проведення вправ і рухів у хворих при черепно-мозковій травмі.
21. Характеристика засобів фізичної терапії, ерготерапії, які застосовуються при черепно-мозковій травмі.
22. Особливості методики кинезотерапії залежно від періоду захворювання.

23. Періоди травматичної хвороби спинного мозку.
24. Характеристика загальних завдань кінезотерапії у хворих ТХСМ.
25. Правила проведення вправ і рухів у хворих на ТХСМ.
26. Характеристика груп хворих в залежності від ступеня зворотності змін, що відбулися.
27. Характеристика засобів фізичної терапії, ерготерапії, які застосовуються при ТХСМ.
28. Особливості методики кінезотерапії залежно від періоду захворювання.
29. Особливості методики застосування фізичних вправ у хворих на ТХСМ.
30. Основні завдання і принципи фізичної терапії, ерготерапії, у хворих на ДЦП.
31. Охарактеризуйте рухові порушення у хворих на ДЦП.
32. Класифікація форм ДЦП.
33. Охарактеризуйте періоди фізичної терапії, ерготерапії у хворих на ДЦП.
34. Клінічна картина порушень у хворих на ДЦП.
35. Засоби фізичної терапії, ерготерапії, які використовуються у хворих на ДЦП.
36. Особливості використання фізичних вправ у хворих на ДЦП.
37. Додаткові засоби фізичної терапії, ерготерапії, які використовуються у хворих на ДЦП.
38. Особливості застосування методики лікувальної гімнастики у хворих на ДЦП.
39. Поняття неврозів.
40. Види неврозів.
41. Особливості клінічного перебігу різних видів неврозів.
42. Завдання фізичної терапії, ерготерапії, при різних видах неврозів.
43. Правила проведення вправ і рухів у хворих при неврозах.
44. Характеристика засобів фізичної терапії, ерготерапії, які застосовуються при неврозах.
45. Особливості методики фізичної терапії, ерготерапії, залежно від виду неврозу.
46. Дайте визначення поняття «остеохондроз», його етіології та патогенезу.
47. Клінічна картина остеохондрозу хребта.
48. Завдання фізичної терапії, ерготерапії, при остеохондрозі хребта.
49. Завдання і комплексна методика фізичної терапії, ерготерапії, при остеохондрозі шийного відділу хребта.
50. Завдання і комплексна методика фізичної терапії, ерготерапії, при остеохондрозі поперекового відділу хребта.
51. Поняття про захворювання і ушкодження периферичної нервової системи.
52. Основні завдання фізичної терапії, ерготерапії при захворюваннях і травмах периферичної нервової системи.
53. Надати характеристику періодів реабілітації при захворюваннях і травмах периферичної нервової системи.
54. Основні методики застосування фізичних вправ.
55. Характерні прояви невритів верхніх і нижніх кінцівок, особливості добору спеціальних вправ.

8. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

<i>Денна форма навчання</i>			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виносяться на самостійне вивчення	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота здобувача)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів			100

9. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ (для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі здобувачами

опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» Fx – від 35 до 59 балів. здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D	Задовільно	не зараховано
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	Fx	незадовільно	
1-34 (2)	F		

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії / За заг. редакцією Л.О.Вакуленко, В.В.Клапчука. - К.: Укрмедкнига, 2023. - 372 с.
2. Фізична реабілітація, спортивна медицина : підручник для студ. вищих мед. навч. закладів / В. В. Абрамов, В. В. Клапчук, О. Б. Неханевич [таін.]; за ред. професора В. В. Абрамова та доцента О. Л. Смирнової. – Дніпропетровськ, Журфонд, 2014. – 456 с.
3. Порада А.М., Порада О.В. Медико-соціальна реабілітація і медичний контроль: підручник. — К.: ВСВ “Медицина”, 2011. — 296 с.

Допоміжна

1. Мухін В.М. Фізична реабілітація: підручник / В.М. Мухін. - 3-тє вид. – К.: Олімп.л-ра, 2009. – 488с
2. Марченко О.К. Фізична реабілітація хворих із травмами й захворюваннями нервової системи / О.К.Марченко [навч.посібник] – К: Олімпійська література, 2006. – 196с.
3. Основи фізичної реабілітації / Магльований А., Мухін В., Магльована Г. - Львів, 2006. - 150 с.
4. Клевець М.Ю. Фізіологія людини і тварин. Книга 1. Фізіологія нервової, м'язової і сенсорних систем: Навчальний посібник – Львів: ЛНУ, 2000. – С.57-65.
5. Соколовський В.С. та ін. Лікувальна фізична культура: Підручник / В.С. Соколовський, Н.О. Романова, О.Г. Юшковська. – Одеса: Одес. держ.мед. ун-т. – 2005. – 234 с. – (Б-ка здобувача-медика).
6. Язловецький В. С. Основи фізичної реабілітації : / В. С. Язловецький, Г. Е. Верич, В. М. Мухін. – Кіровоград, 2004. – 328 с
7. Багрій Іванна. Заняттєва терапія як напрям професійної діяльності / Іванна Багрій // Педагогіка та психологія професійної освіти. – 2014. – №1. – С. 158-166.
8. Порада А.М. Основи фізичної реабілітації: Навч. Посібник / А.М Порада, О.В. Солодовник, Н.Є. Прокопчук.- 2-е вид. – К.: Медицина, 2008.-248 с.
9. Невропатологія: підручник / В. М. Шевага, А. В. Паснок, Б. В. Залорозна. – 2-е вид, перероб. і доп. – К.: Медицина, 2009. – 656с.

Інформаційні ресурси

1. medscape.com
2. pubmed.gov
3. www.bookmed.com